

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Habacvc Propheta

Habakuk

Argentorati, 1526

VD16 B 3952

Capvt Qvartvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35974

Cap. III M. LVTHERI IN HABACVC

Mirabilium tuorum ab antiquis seculis reminiscor.
Eadem ratione pia Iudith ciues suos consolabatur, &
Mathathia filios suos Maccabaeos, Recordamini, ut pa-
tres nostri redempti sint &c. Quam cantilenam, sub-
inde tractabimus. Cuius epigrapha est.

CAPVT QVARTVM,

PRECATIO HABACVC PRO-
phetæ, Pro insontibus.

Eadem Epigrapha Dauid Psalmo septimo uitur,
ubi innocentiam suam Deo exponit. In Ebreo se-
re ignorantiam, uel ignorantias, sonat. Si latine fas es-
set dicere, Inconscientia, rectius Ebreæ uocule uis ex-
primeretur, cum rei alicuius quisquam non fuerit con-
sciens, aut nullam de ea gesserit scientiam, ut Dauid non
erat conscius eorum scelerum, quibus à Simeon notaba-
tur, nempe, quòd Saulis regnum uisibi usurpasset.
Indicat enim in eo Psalmo Dauid, ea de re nihil si-
bi conscium esse, & (schiggaion) ignorantiam ad-
pellat, quod reddere cogimur per innocentiam, quom-
non sit nobis aptius uocabulum, quanquam nimis forte sit.
Nam id multo humiliter & Christianius sonat, ut ne de
innocentia coram Deo quis gloriatur, sed de eo, quòd
sibi nullius rei sit conscius. Potest enim fieri, ut nihil
in conscientia

ANNOTATIONES

in conscientia quisquam sentiat, ac iuxta non insons ta-
 men sit, ut Paulus .1. Corinth. 2. inquit, Nullius mihi rei
 conscius sum, sed ideo non iustificatus sum. Deus autē
 iudicabit me. Sicut & Abimelech non erat sibi consci-
 us, quom Sarā sibi uendicaret, attamen factum eius
 coram Deo iniustum iudicabatur Geneseos uigesimo.
 Sic & pro pijs, qui simul cum impijs Babylonem de-
 uehebantur, orationem & preces suas instituit Pro-
 pheta, proculdubio enim inter eos pij fuerunt, qua-
 les Daniel suis cum collegis, qui innocentes erant,
 hoc est, nullius male rei sibi conscij erant, cum alijs
 tamen eos abduci necesse erat. Deus enim, ut Pau-
 lus inquit, illorum iudex est. Nam & Deus Ieremiā
 uigesimo quinto ipse fātetur, quōd calicem illum bi-
 bere non demeruerint. Quare siue innocentiam, si-
 ue ignorantiam, aut liberam conscientiam, aut qua
 quisque uoluerit, nomine adpelletur, ubi sensus ad-
 fuerit, uocis diuersitatem equo animo feremus. Vi-
 deor mihi, Germanos nos sic optime loqui, Preca-
 tio pro insonantibus.

VERSVS PRIMVS.

Domine, fama de te in auri-
 bus meis increbuit, et timui.

I 2 Et lauda

Et laude, & gratiarum actione precationem as-
 piciatur, id quod bone est precationis: pleraq; enim in-
 gentia Dei miracula recenset, quæ patribus olim exhi-
 buit, inquit: Multa de te prædicari audiui, patres es-
 nim nostri annunciauerunt nobis, ac posteris tradide-
 runt, quemadmodum Psal. 43. itidem facit, & ait. Do-
 mine auribus nostris audiuiimus, Patres nostri retule-
 runt nobis &c. Huiusmodi fama & prædicatio, ti-
 morem inquit mihi, id est, præclara de te sentio, uere-
 or te atq; formido, neq; impiorum te more adspernor,
 qui ut planè nihil de te audiunt, sic nec de te quicquam
 norunt, & ut per incredulitatem audiunt, sic rursus
 missum faciunt.

Opus enim tuum in medio annos-
 rum uiuificas, & in medio annorum
 nunciari finis, præsentis tristitia, mise-
 ricordia remisceris.

Hoc est iudicium, quod facit, ut timearis, utq; de te
 præclara sentiantur. De te narratur enim, ut & histo-
 rie tradunt, te talem admirandum esse Deum, qui in
 media necessitate succurrat, tu mergi finis, & rursus
 erigis, tu cõfringi permittis, ubi edificas, occidis, dum
 uitam largiris. Nec pro mundi facis consuetudine, qui
 uel principijs mali uel obstat, uel in malo fixus heret.
 At in medium nos incidere malum finis, & extrahis
 tamen rursus. Christi regnum te daturum nobis pro-
 mittis,

ANNOTATIONES.

mittis, & Babylonem in medium seruitutis ergastulie nos agi finis, nec tamen illic nos derelinquis. Eadem in cunctis tuis operibus facis, id tibi peculiare est, sic cantillatur, sic auditur et dicitur de te, ut adeo ueresis Deus, & timendus, & uenerandus cum summo, propter hæc opera, præconio.

Obscurus hic textus, id est, nimium Hebraeus est, unde & multi in hoc impegerunt. Opus uiuificare, nihil aliud est, quam in adfectione opem ferre: qui enim in tribulatione constitutus est, ille ferè mortuo similis est, atq; dum ei succursus est, perinde est ei, ac si reuixerit, ac recens iterato genitus sit. In medio annorum, idem est, quod suo tempore. Quod deus non, quàm primum tentatio cœperit, mox adueniat, quasi suum cuique tempori auspiciū sit. Neque perpetuò auxiliij sui aduentum tardat, quasi nullum ultra iuuandi tempus reliquum sit, cæterum in medio temporis aduenit. No uit quidem seruare modum, ne uel citius, uel tardius æquo, ferat opem. Si enim citius opitularetur, de uiribus nostris desperare non disceremus, præsumptuosi permanentes. Sin tardius, non disceremus credere, deq; eo desperaturi essemus, at quom hic medium teneat, & nos in medio conseruat. Atque Hebraice non ita in medio annorum sonat, quasi aliquid sit principium, & aliquid finis, sed intra uel inter annos, id est suo tempore, horam, qua succurrere debeat, attingit. Acque ac si dicam, Sol est inter stellas, non in medio, ex

equo, stellarum, sed inter alias immixtus stellas. Sic ad iutorij hora item in medio annorum est, id est, intra annos, uel in tempore, ut non omnes annos praterire sinat, ac in aeternum relinquat, donec non sint ulterius anni. Dicit autem, Intra annos, non intra dies, in causa est, quod ex corde eorum loquatur, qui in afflictione constituti sunt. Illis enim annus prolixus est, immo quodcunque illis temporis interuallum oblongum est. Vel ea de causa, quod annus sit, longissima temporis mensura, quom unius anni curriculo mundus tum innouetur, tum antiquetur, mutua aestatis & hyemis permutatone, perpetuaque annuere uolutione, ut per annos tempus accipiendum sit, ad hunc modum: Domine, tu intra annos auxiliaris, id est, in longo tempore, quom nobis prolixum uidetur, tum uenis in ea prolixitate. Quod uero de multitudine annorum loquitur, ideo facit. De multis enim Dei miraculis & operibus loquitur, quorum quodaeque in suo tempore & annis contigerunt, ut tot sint anni, quot opera, ipseque nunquam non sic officium administret suum, ut in annorum tribulatione ueniat, id est, in longitudine annorum.

Viuificare & cognobilem reddere, ferè idem sunt, nisi quod uiuificare, est mira facere & auxiliari, in notescere, est auxilium experiri, ut inde gaudium oriatur. Et praesente tribulatione, quod in Ebreo sonat, In turbatione, id est, in media afflictione, ubi
finit

ANNOTATIONES.

finis durissimus est, ubi summus tremor, & maxima desperatio est, tum inquit, misericordie reminisceris, ut succurras. Qui ergo ad eternam foelicitatem anhelat, ille te sic agnoscere cogetur. Pijs solamen est, impijs non ferendum onus.

Deus ab Austro uenit,
Et sanctus de monte Paran.
Sela.

II

Prisca nunc miracula, ceu in tabulam aut pannum, depingere, ordine adgreditur. Primum est, quod populum ex Aegypto, per desertum, in terram Canaan duxit, quod ab Austro, ad terram Canaan usq; per tingit. Quom ergo cum populo Israel Deus inde perfringeret, recta ab Austro, ad Cananitas perueniebat, quos & percutiebat. At uero aequae in signe miraculum erat, quod Israel ex Aegypto, per tot gentes, tot uastas solitudines pertransire, tot e terra sua populos eicere ac propulsare deberent, atque fuit, quod e Babylone redimerentur. Attamen sic fiebat, suo tempore. Quod in scripturis Deus adpelletur Sanctus, cognitum esse ferè, etiamnum deberet. Nam ubicunque is fuerit, illic etiam sanctificat. Quid sit Sela, alibi satis explicatum est, praesertim Psal. 67.

Laudis eius pleni erant caeli,
Et gloriæ eius plena erat terra.

III

I 4 Hoc est,

Hoc est, huiusmodi opere efficiebat, ut undiq; terrarum, quæ sub cælo sunt, prædicaretur. Estq; hic iterum Hebræa obscuritas, quæ ita sonat, Laus eius cælum cõtegit, non superne, sed inferne. Nam Psalterium id quod obtegi cælum uocat, quom nubibus obducitur. Est igitur ea mens Habacuc. Adeo dense & fortiter laus Dei sub cælo undiq; intonabat, ut si nubes aut nebule fuissent, cælum cooperiissent, quod nos cælum inferiorem uersus partem, plenum dicimus. Et plane idem est, quod Moses ad Pharaonem ait Exodi. 9. Excitauite, ut uires meas in te ostendam, ut nomen meum annuncietur in uniuersa terra. Iam & is Hebræa linguosus est, ut sic de cælo loquatur, ut multos cælos faciat. Nam cuique terræ suum cælum tribuit, id est, eam partem, quam quæuis terra conspicit, adeoq; quod Mathematici Horizontem, ipsi cælum uocant. Vnde in dominica prece dicimus, Qui es in cœlis, hoc est, in omnibus omnium terrarum cœlis seu horizontibus. Sic laus Dei in cælis, qui supra eiusmodi regiones erant, sonabat. Et in quo cælo præconium eius erat, in eius cæliterra & gloria eius fulgebat.

III. Splendor eius ueluti lumen, fulgores a manibus eius progrediebantur, ibi clam uires eius latebant.

Inde manabat, quod cælum & terra laudis eius plena erant, Potentia enim eius, id est, regnum eius quidem

ANNOTATIONES.

quidem in populo Israel absconditum erat. Nemo enim uidebat eum. At dum huiusmodi miracula operaretur, opera illa ueluti lux erant, quae praesentiam eius indicabant, & ex eo egrediebantur, cœu fulgores à sole nubibus obtecto, ac ueluti radij à manibus eius, id est, à fortitudine eius, quam exhibebat. Nam tametsi sub nubibus sol cœletur, attamen ex lumine eius obseruatur, ubinam sit. Sic splendores eiusmodi non à facie Domini procedebat, ipse quidem illic absconditus erat, cæterum à manibus eius, id est, ex operibus praesentia eius cognoscebatur. Eadem de re tum fama spargebatur, ac tanta uulgabantur, ut cælum & terra gloria eius replerentur. Tales splendores, Hebræa lingua cornua nominat. Exodi. 33. Mose cornua habebat, id est, splendores, in uultu suo.

Procedebat enim pestis,
Et plaga a pedibus eius
exibat.

Hic unus est splendorum, à manibus eius prodeuntium, quom cæderet Aegyptum, ut una nocte, omnia penitus primogenita morerentur. Illud erat Passa & transitus Domini, eiusmodi uestigia, quocunque transisset, imprimebat, illic pestis à pedibus eius egrediebatur.

VI Stans metiebatur terram, respiciens
discindebat gentes, ut montes sæculi
dissiparentur, & colles mundi se flecte-
rent, illo in mundo transeunte.

*Alius fulgor, ipso in mundo prope algosum mare
deambulante, inter Israelem & Aegyptum consiste-
bat, cmetiens terram, ut non ultra ualerent progredi
Aegyptij, quàm ille ipsis definiisset. Ad hæc, matutina
hora respiciebat eos adeoq; dissipabat, ut nedum acies
illorum & bellicus ordo infringeretur, cæterum, ut
& magni Principes, qui ut montes sunt in mundo, uno
intuitu in mari submergerentur, contererenturq;. Co-
gebatur itaq; flectere, geniculari, humiliare se coram
illo, fastuosi colles, insignes heroes, colles mundi, quom-
tam crudeliter inter illos in terra prodeambulet.*

VII Afflicta uidi tabernacula Aethio-
pum, Cõturbata tentoria Mideian.

*Et ea pars laudum eius sub celo erat, quòd ab hu-
iusmodi fulgoribus, adeo magnæ circumsite regiones
timebant sibi, & obstupecebant. Quidam hic non
Aethiopum tabernacula, uerum quom Chusan in He-
breo sit, Regem Mesopotamie Chusan Rifeatham
accipiendum esse contendunt., Iud. secundo. Quos ego
missos*

ANNOTATIONES.

missos facio, Nec in hunc ordinem Mesopotamiae rex
 censeripotest. Et id non obscurum est, Chus & Chu-
 san eandem posse rem esse, in Hebraea lingua unico uel
 appposito, uel semoto elemento Nun. Ad haec Mose in
 hymno suo, Exo. 15. canit, ut finitimae regiones stupefa-
 ctae sint, ubi tanta opera & signa rescuerant. Atq; id
 est quod ait, uidebam, id est, illic quisquam uidere po-
 tuisset, ut Aethiopes propè algosum mare, Aegyptio-
 rum uicini timuissent sibi, & in aerumna, dolore & an-
 gustia fuissent. Et alij pariter eorum uicini, in altero
 maris latere, Midianitae, omnes à Deo Israël terreban-
 tur, qui sic cum Pharaone egerat.

Nonne in fluctibus irascebaris Do VIII.
 mine, et furor tuus in aquis erat, & ira
 tua in mari?

Quum infideres equis tuis, currus IX.
 tui salus.

Et adfirmatiue, & negatiue uersus hic intelligi po-
 test, sed Negatio mihi magis arridet, ut haec sit senten-
 tia. Postquam aliquot insignia recensuit miracula, hila-
 rem ad Deum excursus facit, quo dulciter & blandu-
 le cum eo cõuersatur, hunc in modum, Arbitror sanè,
 misericordè nō iratum te fuisse, quom in fluctibus ma-
 ris aquarumq; eius, ab equis portarcris, & curribus
 tuis uehereris. i. ab equis & curribus Israël. Tu enim
 eras qui transducebas eos, ut nihil, præterquam salus

I 6 & uictoria

Et uictoria adesset. Illic neque furor, neque indignatio, profecto uestigari poterat, quibus populo tuo succensuisses. Cui uero adfirmatiuus intellectus magis placeat, sicut et redditus est, illi, furor et indignatio in Aegyptios uertenda sunt, quos, ut populū suum eriperet cecidit. Nemini uero dubium esse debet, filios Israēl, sine equis et curribus non fuisse, armati enim exibat, ut Mose Exo. 15. habet, instar exercitus, ad bella profecturi.

X. Excitabas arcum tuum, iuxta iuramentum tibi praeistitum. Sela.

Per arcum, uniuersa arma bellica, intelligit, ut Psalmo 77. Filij Ephraim, quorum intererat gestare arcum. Praeterea Gene. 49. per patriarcham Iacob Deus arcum Ephraim firmum fore loquutus est et c. Idem ipsum hic, iuramentum praestare tibi praeistitum uocat. Atque hic uersus, rursum fulgorem ostendit quendam, penes quem Deus cognoscibilem se reddebat. Accipere potest esse clades, qua Iosua Amalechitas adflixit, Exod. 17. uel regem Harad Numeri. 31. uel reges Sihon et Og, uel qua illos omnes percussit. Nam dicturus est. Quomodo Deus arcum illorum excitauit, confortauitque, quod in bellis fortunati fuerint.

Partiebaris flumina in terram.

Alius

ANNOTATIONES.

Alius hic fulgor est, quom aquam ex rupe submini-
strabat, ut in deserto, diuisim profluere, ut & homi-
nes & iumenta bibere possent.

Videbant temontes, & conturbabā XI
tur procella aquarum præteribat, abyf-
sus uocē ædebat, altitudo leuabat ma-
nus.

In unum hic fascem colligit fulgorum opera, quom
flij Israel Iordanē pertransirent, ibi enim languebāt
montes. i. herōes & proceres terræ Canaan, aut mon-
tosa terra, unā cum suis incolis, ut Moses ait Exod. 15.
Tum expauescebant principes Edom, Potentes Moab
turbabantur, obstupescabant omnes habitatores Ca-
naan. Eo temporis etiam Iordanis cedebat locum, &
excicabatur Iosua, 3. Quin profunditas audiebatur &
altitudo leuabat manus, id est quicquid profundum al-
tūmue erat, mouebatur & ferebatur præ angustia, Ne-
que profundæ aque, neq; excelsi mōtes, quicquam cui-
quam auxiliari poterant.

Sol & luna fixi stabant in habitacu. XII
lo suo.

Id est, contra naturam & morem suum fixi consti-
stebant, non mouebantur, non complebant circulos su-
os ut Iosua belligeranti auxiliarentur. Iosua. 10.

Sagittæ tuæ in choru scatione euola-
bant, & in fulgore fulguris hastæ tuæ.

Historians

Historiam repete ex Iosua. 10. quom ingenti tempe-
state & grandine propè Asecam Deus gentes percute-
ret, Siquidem scriptura, grandinem & fulgura, Dei tū
sagittas tum hastas adpellat, ut P sal. 17. Missis sagittis
conturbabat eos in monte Sinai. Insuper & sagittæ et
hastæ dici possent, ut sonāt, ac bella simul intelligi, que
Iosua aduersus ciuitates Maceda, Libna, Lachis, E-
glon, Hebron, Dabir, gessit, Iosua. 10. Nam ille omnes
tam facile, alia post aliam capiebantur, ut necessarium
erat dicere, Israëlitarum sagittas & hastas, non Israë-
litarum, sed Dei esse, quibus ipse tam efficaciter pun-
geret & trajceret uires omnium, adfirmat autem, qd
fulgurent & choruscent, quod in uagina certe non fa-
ciunt. Atque hæc mihi interpretatio magis placet.

XIII. Conterebas terram in ira,
Triturabas gentes in furore.

Quod factum est, Iosua residuos percuciente re-
ges, circa flumen Merom. Iosua. 11.

XIII. Egrediebaris ut populo suppetias
ferres, ut suppetias ferres unctis tuis.

Temporibus Samuelis, Sauli, Dauidis, id contigit,
quom enim expeditionem facerent, adiuuabat eos De-
us, ut primus & secundus Regum testantur.

Contundebas caput in domo impi-
orum

orum, denudabas fundamenta, usq; ad collum. Sela.

Capita hæc & fundamenta, reges sunt finitimorum terrarum, ut Edom, Ammon, Syrie, Philistin, quos Dauid à se uictos, iuris sui fecit. Id enim caput cōtundere est, id est regnum ita occupare, ut capite subditi careāt, nec ultra, proprios habeant reges, sed Dauidi subiugati sint. Idem plane est quòd fundamenta, id est eosdem Reges & Principes denudet, exauthoret, deponat, à gubernatione reiciat, usq; ad collum, ut truncus & corpus iuxta tamen permaneat, & Dauidi morigeretur, Rex enim, & caput & fundamentum sui regni est. Populus & terra, trunci & corpora. Hactenus cum gratiarum actione depinxit & recensuit, diuinarum manuum fulgores, ex quibus celi & terra gloria eius replebantur, pro consolatione populi. Nunc precationem suam aduersus regem Babylonie orditur.

Maledicas sceptris eius, cum capite vicorum suorum, qui, ueluti tēpestas ut me dissipent. adueniūt, ac latantur, quasi deuorent in abscondito miserū. XV.

Hoc est regno Babylonico, nolis esse ppitius, sed nullā gratiā exhibeas, tam illi, q̄ uniuersis uicis eius, id est urbi Babylon, quæ omnium totius regni illius ciuitatum

tum caput est. Ac alij quidem Reges & gentes nos di-
 uexarunt, sed in terra tamen reliquerunt Enimvero Ba-
 bylonij, ut tempestas adueniunt, & nos è terra disper-
 gunt. Nec in hoc saturati sunt sed rident nos, ac de no-
 stro malo exultant, ceu clam egenum deuorent, hoc est,
 ueluti desit iudex, nec sit qui ulciscatur. Id enim clam de-
 uorare uocat, quom arbitratur Deum neq; uidere, ne-
 que id pro iniusticia imputare, ut neque accusatio, nec
 iudicium, ea propter sequutura sint,

XVI Equorum tuorum in mari iter est,
 In luto magnarum aquarum.

Id est, Equitatus noster & exercitus, qui salute &
 triumpho antea insignis erat, ea cum potentia incede-
 bat ac ferebatur, quasi in aere uolaret, dum tu admini-
 culareris nobis, iam uero quom deseris in caeno, & abys-
 so haeret, id est, angustiae & adflictioni impactus est,
 nec ultra quicquam ualet.

XVII Talia me audiente, uenter meus con-
 turbatur. Labia mea pra clamore con-
 tremiscunt.

Iam non edo aut bibo, ut uenter meus inde letetur,
 ceterum ieiunijs me maccero, & mcreo, neq; uero cae-
 no, ut in couuijs letis fieri solet, ubi editur, bibitur, ca-
 tatur. Verum labia mea pro risu & cantilena tremunt,
 dum tantam calamitatem audio.

Sanies intrat ossa mea.

ANNOTATIONES.

Hoc est medulla & ossa mea marcescunt. Hi enim omnes Hebraei sermonis tropi sunt, puta, Cor letū im-
pinguat ossa, Triste uero aut inuidū cor sanie ossa re-
plet. Quod tantum ualeat, animus letus, dimidij corpo-
ris uice est, Animus moerens, uel ossa debilitat, quae om-
nia experientia probat, ut sequitur.

In me enim conturbatus sum.

Hoc est, ut dixi, tristitia mea, in uentre, labijs & os-
sibus, talia mihi parat.

Vtinam quiescere possem tempore
tribulationis, Quando ascendemus ad
populum debellantem nos.

Hoc est, mori me malim, ac in monumento cubare,
quā istam audire erumnam, quod ex hac terra, in
inimicorum nostrorū terram qui bello captos nos abe-
ducent, demigrandum sit, malus enim rerum in terra
nostra status erit, ut sequitur.

Ficus enim non florebit, nullum in XVIII.
uite germē erit, labor oliuę deerit, agri
nō proferent alimoniam, pecudes ē mā-
dris rapiuntur, neq; ulli in stabulis bo-
ues relinquentur.

Id est abducto populo, terra deserta est, neque ue-
ra agri cultura, nec iumentorum educatio, sed omnia mi-
serandam praebent faciem. Quemadmodū & Esaiā. 5.
Nullū

uili precio terram comparandam prædixit, quom pau-
ci adeo in ea demorarentur, id quod & Mose in Leui:
prædixit, habituram sabbatum suum, terrā, ubi ex ea
exacti fuerint.

XIX. Ego uero lætabor in Domino,
Gaudebo in Deo salute mea.

Id est in omni eiusmodi tribulatione mea & angu-
stia id me consolatur, quod Deus adhuc nobis auxilia-
tur sit, necdū enim uisiones prophetarū finite sunt,
Christus adhuc uenturus est, tum uero rursum exulta-
bimus.

XX. Dominus dominus uirtus mea, qui
pedes meos ueluti ceruorum ponet, su-
perq; excelsa perducet me alte canen-
tem in organis.

Versus ille e Psalterio desumptus est, Sic enim Da-
uid ait Psal. 17. Dominus pedes meos ueluti ceruorum
faciet, & in altum perducet me, Quæ omnia tantum
ualent, Dominus adhuc mihi, & Deus & fortitudo est,
ideo lætabimur & exultabimus, ac ueluti cerui salte-
mus, tam enim leues pedes nostri fient, nec amplius in-
cæno uadabimus, aut reptabimus, sed omnino præ gau-
dio in aere feremur & uolabimus neque quicquam fi-
ciemus, quàm quod leti canamus, ludamus, & nihil nõ
leticiarum agamus. Id fiet, ubi sceptrum Babylonicū
maledictū & deuastatū, nos uero redempti fuerimus.

ANNOTATIONES

Christus cum suo regno aduenerit, AMEN

A B O H A A B
HÆCEST PRECATIO ET ODE

Habacuc, in Iudeorum consolationem facta, sed abruptis omnino uerbis, quæ Germanis nobis infueta sunt. Ceterum, ad Hebræam nobis compositionem consuescendum est. Si enim nostra audituri essent carmina, æquæ dura & rara illis uiderentur, atq; ipsorum nobis. Spero autem propheta me adsequutum esse mentem, unde Laus & gratiarum actio Deo sit in æterna secula.

AMEN.

ARGENTORATI

Iohannes Knoblouch

excudebat. An

no. 1526.

Mense Augusto.